

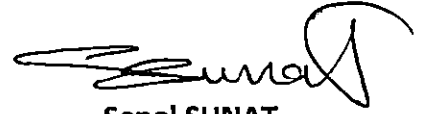

Şenol SUNAT
Manisa Milletvekili
Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İstanbul Sanayi Odası'nın 2024 yılına ilişkin ISO 500 ve ISO İkinci 500 raporları, Türkiye'nin sanayi sektöründe ciddi bir kârlılık ve üretim gerilemesi yaşandığını ortaya koymaktadır. Faaliyet kârları düşmüş, satış kârlılığı son on yılın en düşük seviyelerine inmiştir. 2025 yılının ilk yarısı da sanayi açısından olumsuz geçmiştir; ihracat daralmakta, istihdam azalmakta, üretim gerilemektedir.

Sanayi kuruluşlarının kârlılık, verimlilik ve sürdürülebilirliğinin tehlikeye girdiği bu dönemde, yaşanan sorunların nedenlerinin ve çözüm yollarının araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılması gereklidir.

Şenol SUNAT
Manisa Milletvekili

GEREKÇE

İstanbul Sanayi Odası tarafından yayımlanan "İSO 500" ve "İSO İkinci 500" raporları, 2024 yılında Türkiye'nin sanayi kuruluşlarının ciddi ekonomik darboğazdan geçtiğini gözler önüne sermektedir. Bu kuruluşlar ülkemizin üretim, ihracat ve istihdam açısından en önemli aktörleri konumunda olup yaşadıkları finansal sorunlar, Türkiye ekonomisinin genel sağlığı açısından da kritik önemdedir.

İSO 500 verilerine göre, en büyük 500 sanayi kuruluşunun faaliyet karı 2024 yılında %31,6 azalarak 937 milyar TL'den 641 milyar TL'ye düşmüş, satış kârlılığı oranı %8,6'dan %2,6'ya gerilemiştir. Aynı şekilde, vergi öncesi kar ve zarar toplamı %58,5 oranında düşerek 247 milyar TL'ye inmiştir. Enflasyon muhasebesi nedeniyle oluşan net zarar, bu düşüşün sadece sınırlı bir kısmını açıklayabilmektedir.

İSO İkinci 500 sonuçları da benzer bir tablo çizmektedir. 2024'te faaliyet karı %18,9 düşüşle 117,9 milyar TL'ye gerilemiş; satış kârlılığı %2,1'e düşerek son on yılın en düşük seviyesine inmiştir. Faaliyet karına oranla finansman gideri %80,9'a ulaşmıştır. Net kârlılık düşüşü %63,8 gibi yüksek bir orandadır.

Bu göstergeler, yüksek faiz oranları, üretim maliyetlerindeki artışlar (enerji enflasyonu, işçilik maliyetleri, kur oynaklığı) ve talep daralması gibi bir dizi yapısal sorunun birleşiminden kaynaklanmaktadır. 2025 yılı için de durum parlak değildir: Haziran ayı PMI verileri 46,7 ile son 8 ayın en düşük seviyesini göstermiş, üretim ve ihracat siparişleri düşmüş, tedarik süreleri uzamıştır.

Bunların bir sonucu olarak istihdam ve satın alma faaliyetlerindeki gerileme hız kazanmıştır. İstihdamda yaşanan düşüş son dokuz ayın en yüksek oranında gerçekleşmiştir.

Tüm bu veriler ışığında, sanayi sektöründeki kârlılık erozyonu, istihdam kaybı ve sürdürülebilirlik sorununun yalnızca firmaların bireysel performansı ile değil, ülke genelinde uygulanan ekonomik politikalarla, üretim yapısının verimliliğiyle ve makroekonomik istikrarsızlıkla doğrudan ilişkili olduğu görülmektedir.

Bu çerçevede, TBMM bünyesinde bir Meclis Araştırması Komisyonu kurularak sanayi sektörünün kârlılık, istihdam kaybı ve sürdürülebilirlik sorunlarının nedenleri, çözüm yolları ve alınması gereken kısa, orta ve uzun vadeli yapısal tedbirlerin belirlenmesi amacıyla kapsamlı bir araştırma yapılması elzemdir. Bu araştırma, ülkemizin sanayi altyapısının güçlendirilmesi, sanayi istihdamının korunması ve ekonomik büyümenin sağlıklı bir temele oturtulması açısından kritik öneme sahiptir.

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Purhanettin Kocaman	Muş	Purhanettin Kocaman
Esin Beger	İstanbul	Es Beger
Yunus A. A. / Prabgan	Prabgan	Yunus A. A. / Prabgan
Burak Albayrak	İstanbul	Burak Albayrak
Kagan Toktaş	Bursa	Kagan Toktaş
M. Cihan Paçacı	İstanbul	M. Cihan Paçacı
Yusuf Arslan	Ankara	Yusuf Arslan
Mehmet Ergün	Antalya	Mehmet Ergün
Taner Gülden	Alanya	Taner Gülden
Pildven 212	Görseltale	Pildven 212
Y. Selim Pervane	Bursa	Y. Selim Pervane
Erhan Usta	Samsun	Erhan Usta
Mahmet Akdeniz	Edirne	Mahmet Akdeniz
A. Esref Tokmak	Ankara	A. Esref Tokmak
A. Setik Cicek	Hatay	A. Setik Cicek
Hosur Korkmaz	İzmir	Hosur Korkmaz
Ömer Karakeç	Ankara	Ömer Karakeç
Selcen Taçcı	Tekirdağ	Selcen Taçcı
Ayhan Türkay Top	Adana	Ayhan Türkay Top